

Motion till riksdagen

1989/90:Jo92

av Lisbet Calner och Lennart Nilsson (båda s)

med anledning av prop. 1989/90:146

Livsmedelspolitiken

Ett levande lantbruk, ett öppet omväxlande landskap och friska sjöar och vattendrag är av mycket stor betydelse för vår gemensamma framtid. Ett variationsrikt landskap där den odlade marken är ett viktigt inslag utgör grunden för många landsdelars karaktär.

För Bohuslän, med en sommarturism som är av mycket stor betydelse, utgör odlingslandskapet en betydande resurs. Genom att behålla ett jordbruk med animalieproduktion som kärna och av en omfattning som behövs för Sverige bör ett tillräckligt omväxlande odlingslandskap kunna bibehållas.

Inom O-län driver 15–20 procent av brukarna familj jordbruk där jordbruket är av avgörande betydelse för inkomst och sysselsättning. Övriga företag driver jordbruket som fritidsjordbruk eller i kombination med annan verksamhet/sysselsättning. Den helt dominerande produktionsinriktningen är mjölkproduktion. Mjölkproducenterna i södra länsdelen brukar ca 20 procent av åkerarealen, medan det i norra Bohuslän är omkring 40 procent som brukas av dessa företag. Vi anser att dessa företag även i fortsättningen skall utgöra stommen i Bohusläns jordbruk.

I norra och inre Bohuslän, där möjligheterna till annan sysselsättning än jord- och skogsbruk inom pendelsavstånd saknas, kan effekterna av en avreglering bli mycket stora. Strukturen är sådan att mejeriets krav på mängden mjölk per kilometer för mjölkhämtning redan i dag är på gränsen. En ytterligare nedläggning av mjölkproduktion i dessa områden kan innebära att även de som har förutsättningar att driva företagen kommer att få stora svårigheter. Detta får till följd att sysselsättningen inom lantbruket minskar kraftigt. Landsbygden avfolkas och de kommuner i norra länsdelen som har upp till 15 procent av antalet sysselsatta inom lantbruk kommer att få problem, eftersom sysselsättningen i andra näringsgrenar inte kan förväntas öka i en takt som motsvarar minskningen inom lantbrukssektorn.

Avgörande för hur övergången till en ny livsmedelspolitik kan klaras är hur fort produktionen kan bringas ned till balans eller åkermark kan överföras till alternativ produktion. Ett sätt att relativt snabbt minska jordbrukets åkerareal är att stimulera till skogsplantering. Vi i Bohuslän ser hellre en satsning på spannmålsodling för framställande av etanol. Inom Lysekils kommun är planerna på en fullskalanläggning långt framskridna. En etanolfabrik här skulle vid full drift kunna producera 66 000 kubikmeter etanol

årligen. För denna produktion skulle det behövas 187 000 ton spannmål och 40 000 hektar åkermark. Som sysselsättningseffekt skulle det ge 40 heltidsarbeten i anläggningen och 800 årsarbeten i råvaruledet. Vi ser Stockholms kommuns beslut att satsa på etanoldrivna bussar som ett bevis för att tiden nu är inne för avgörande i etanolfrågan.

Mot. 1989/90
Jo92

Enligt propositionen skall ett särskilt stöd till skuldsatta jordbrukare införas. För Bohusläns del är situationen den att omkring 200 jordbrukare i dag har en skuldsättning på mer än 800 000 kronor, och beräkningarna är att ca 50 jordbrukare kan få ekonomiska problem i samband med omställningen. För att skydda denna grupp anser vi att år 1980 som etableringsår är för snävt satt. Man bör därför överväga att ge möjlighet till omfördelning av stödet så att även tidigare etablerade jordbruksföretag under vissa förutsättningar kan omfattas av detta.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det bohuslänska jordbruket.

Stockholm den 8 maj 1990

Lisbet Calner (s)

Lennart Nilsson (s)